

Raadsvragen in soorten en maten

Van: Rob Janssens/Marlies Bolten, griffie

Datum: augustus 2018

Advies: de notitie verspreiden onder raadsleden.

Presidium akkoord 29 augustus 2018. In bericht griffie 19 september 2018

Raadsvragen in soorten en maten

Er staan raadsleden vier soorten raadsvragen ter beschikking voor onderwerpen die niet op de agenda voor de beeldvormende dan wel de mening- en besluitvormende vergadering staan:

1. Gewone schriftelijke vragen.
Gewone schriftelijke vragen kunnen op elk moment door elk raadslid over elk onderwerp gesteld worden aan het college. In het reglement van orde is hier niets bijzonders over geregeld. Gewone schriftelijke vragen hebben geen of nog geen politieke betekenis. De antwoorden komen ook niet terug op de agenda van een raadsvergadering.
2. Vragen ex artikel 38.
Vragen ex artikel 38 zijn schriftelijke vragen conform artikel 38 van het Reglement van orde voor de raadsvergaderingen. Deze schriftelijke vragen moeten binnen 30 dagen nadat ze binnen zijn gekomen schriftelijk of mondeling beantwoord zijn door het college. Ieder raadslid kan op elk moment over elk onderwerp vragen ex artikel 38 stellen. Het bijzondere karakter van artikel 38 vragen is dat de beantwoording altijd (ook) via de raadsvergadering loopt en dat de vragensteller de gelegenheid heeft in een raadsvergadering nadere inlichtingen te vragen omtrent het gegeven antwoord. Vanwege dit bijzondere karakter hebben vragen ex artikel 38 een politieke betekenis.
3. Vragen in vragenhalfuur.
Het vragenhalfuur is het eerste agendapunt van de raadsvergadering. Doel ervan is fracties gelegenheid te bieden over actuele onderwerpen vragen aan het college te stellen. Het bijzondere karakter van vragen in het vragenhalfuur is dat ze actueel en spoedeisend zijn en dat de vragen in het openbaar, tijdens een raadsvergadering gesteld worden. In zekere zin zijn dit de vragen ex artikel 38 voor actuele en spoedeisende onderwerpen.

Voor zowel vragen ex artikel 38 als vragen in het vragenhalfuur geldt dat onvoldoende beantwoording door het college kan leiden tot het indienen van een motie of een initiatiefvoorstel dan wel het voorstellen van een raadsonderzoek. Dit kan in de raadsvergadering waarin het college de vragen beantwoordt en dit kan in een volgende raadsvergadering. Een andere mogelijkheid is dat de betreffende raadsfractie in een volgende raadsvergadering eerst een interpellatie aanvraagt (zie hierna).

4. Interpellatievragen.
Een interpellatie kan bij elke raadsvergadering over elk onderwerp dat niet op de agenda staat door elk raadslid aangevraagd worden. De vorm van een interpellatie is strak geregeld via artikel 37 van het Reglement van orde voor de raadsvergaderingen. Een interpellatie moet aangeven dat het betreffende raadslid c.q. de betreffende fractie niet tevreden is met de manier waarop het college geacteerd heeft en eventueel vragen hierover heeft beantwoord. Door het aanvragen van een interpellatie geeft het raadslid c.q. de fractie aan dat een motie, een initiatiefvoorstel of een raadsonderzoek boven de markt hangt. Voor het college moet het daarmee duidelijk zijn dat er iets serieus speelt en dat een onbevredigend antwoord op de interpellatievragen de consequentie van een motie, een initiatiefvoorstel of een raadsonderzoek kan hebben. Indien de beantwoording van de interpellatievragen

voor het raadslid onbevredigend is, dan kan hij in zijn tweede termijn een motie indienen, een initiatiefvoorstel of een voorstel tot een raadsonderzoek aankondigen. En dan wijzigt het karakter van interpellatievragen direct of op een later moment naar interpellatiedebat. Een interpellatie is daarmee een zwaar politiek instrument.

Het is duidelijk dat er een opbouw qua politieke zwaarte in de soorten raadsragen zitten. Gewone schriftelijke vragen hebben geen politieke zwaarte. Ze kunnen echter wel aanleiding zijn om vragen ex artikel 38 te stellen. Vragen ex artikel 38 en vragen in het vragenhalfuur hebben wel een politieke, zij het beperkte, zwaarte omdat beantwoording altijd via de raadsvergadering loopt. Interpellatievragen ten slotte zijn altijd politiek zwaar, vanwege de beantwoording in de raadsvergadering en vanwege de dreiging van een vervolg.

De vorm waarin de verschillende soorten vragen zijn gegoten in het Reglement van orde voor de raadsvergaderingen laat weinig ruimte tot debat tussen de raadsleden. Het zijn steeds vragen die gesteld worden aan het college. De vragensteller kan hier op reageren. En alleen bij het vragenhalfuur is aan andere raadsleden de gelegenheid tot aanvullende vragen (aan het college).

Toch is er voldoende mogelijkheid tot debat. Op twee manieren:

- De eerste manier is dat als de vragensteller ontevreden is over de beantwoording van de vragen door het college, hij een motie of een initiatiefvoorstel indient of een voorstel doet tot een raadsonderzoek. Dit wordt dan een apart agendapunt tijdens de vergadering met een normale behandeling in eerste en tweede termijn.
- De tweede manier is dat de vragensteller inlichtingen verlangt van het college conform artikel 39 van het Reglement van orde voor de raadsvergaderingen. Dit artikel biedt ieder raadslid de mogelijkheid om op elk moment over elk onderwerp inlichtingen te verlangen van het college. Het verzoek daartoe doet hij schriftelijk. De verlangde informatie biedt het college vervolgens mondeling of schriftelijk aan in de eerstvolgende of in de daaropvolgende vergadering. En, en dat is van belang voor de mogelijkheid tot debat, de gestelde vragen en het antwoord vormen een agendapunt voor de vergadering waarin de antwoorden gegeven (zullen) worden.

Conclusie en advies

Mijn *conclusie* uit het voorgaande is vierledig:

1. In de voorhanden zijnde soorten raadsragen zit een goede opbouw wat betreft politieke zwaarte.
2. Vragen ex artikel 38 kunnen breder ingezet worden: (a) ze kunnen ook mondeling beantwoord worden, (b) de vragen en antwoorden dienen altijd via de raadsvergadering te lopen en (c) de vragensteller heeft altijd de mogelijkheid om nadere inlichtingen te vragen naar aanleiding van de beantwoording door het college.
3. Artikel 39 kan een belangrijke functie vervullen bij het krijgen van een debat tussen raadsleden.
4. Een andere mogelijkheid tot debat naar aanleiding van beantwoording van vragen door het college is het indienen van een motie, een initiatiefvoorstel of een voorstel tot een raadsonderzoek.

Mijn *advies* aan de raad is om:

- zich bewust te zijn van de verschillende soorten raadsragen met hun mogelijkheden en beperkingen;
- artikel 39 te gebruiken voor debat als er nog geen zware politieke lading zit op het onderwerp waarover vragen gesteld zijn;
- het indienen van een motie, een initiatiefvoorstel of een voorstel tot een raadsonderzoek te gebruiken voor debat als er zware politieke lading zit op het onderwerp waarover vragen gesteld zijn.

Bijlage

Artikel 38 Schriftelijke vragen

1. Ieder lid kan aan de burgemeester of aan burgemeester en wethouders schriftelijk vragen stellen.
2. De vragen worden kort en duidelijk geformuleerd. De vragen kunnen van een toelichting worden voorzien. Bij de vragen wordt aangegeven of schriftelijke dan wel mondelinge beantwoording wordt verlangd.
3. De vragen worden bij de voorzitter van de raad ingediend. Deze draagt er zorg voor dat de vragen zo spoedig mogelijk ter kennis van de overige leden van de raad worden gebracht.
4. Schriftelijke beantwoording vindt zo spoedig mogelijk plaats, in ieder geval binnen 30 dagen nadat de vragen zijn binnengekomen. Mondelinge beantwoording vindt plaats in de eerstvolgende raadsvergadering. Indien beantwoording niet binnen deze termijnen kan plaatsvinden, krijgt de vragensteller daarvan gemotiveerd bericht, waarbij aangegeven wordt de termijn waarbinnen beantwoording zal plaatsvinden. Dit bericht wordt behandeld als een antwoord.
5. De antwoorden worden door de voorzitter aan de leden van de raad meegedeeld.
6. De vragen en antwoorden worden gelijktijdig met de stukken als bedoeld in artikel 8 aan de leden van de raad toegezonden.
7. De vragensteller kan, bij schriftelijke beantwoording in de eerstvolgende raadsvergadering en bij mondelinge beantwoording in dezelfde raadsvergadering, na de behandeling van de op de agenda voorkomende onderwerpen nadere inlichtingen vragen omtrent het door de burgemeester of door het college gegeven antwoord.

Artikel 39 Inlichtingen

1. Indien een lid over een onderwerp inlichtingen als bedoeld in de artikelen 169, derde lid, en 180, derde lid van de Gemeentewet verlangt, wordt een verzoek daartoe schriftelijk ingediend bij het college van burgemeester en wethouders of de burgemeester.
2. Een afschrift van dit verzoek wordt door de indiener toegezonden aan de raad.
3. De verlangde inlichtingen worden mondeling of schriftelijk in de eerstvolgende of in de daaropvolgende vergadering gegeven.
4. De gestelde vragen en het antwoord vormen een agendapunt voor de vergadering waarin de antwoorden zullen worden gegeven.